

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

M O C S.

Mindenemű kézirati
levél, hirdetés elfogadása,
sára, az előfizetési díjak
és hirdetési összegek be-
szedésére egyedül ille-
tékes a„Mezőségi Híradó”
szerkesztősége Mocs.
Kéziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs: Orbán Ferenc.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Negyed évre 2 „

Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések díjszabás
szerint.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előzmények

A társadalmunknak is, mint épen az organikus szervezetnek meg vannak a maga sajátos betegségei.

Muló bajok csak úgy megfekszik testét, mint a krónikus, nehezen orvosolható jelenségek. Nem kell ahhoz éles szem, csupán figyelmes tekintet, hogy a társadalmi kóros tünetek között azonnal fel ne ismerje akárki azt a gyakori és eredményekben mérhetlen károkat képző bajt, mit vallási és erkölcsi dekadenciának neveznek — magyarul talán lejtőrejutásnak lehetne mondani. A 18-ik századszobatudósai, a nácionális ták, az észelvi encyklopédisták vetették a vihart, melynek fagyasztó szele végig söpört a vén Európán letarolva a vallás és keresztény erkölcs mezején viruló virágokat, vér és pusztulás, véres szociáлизmus és anarkia termettek meg a lefagyasztott talajon.

A forradalmi eszméknek közös vonásuk, hogy ha felforgatnak is minden rendet, ha vérben fürösztik is meg a társadalmat, a vészes orgia, a tombolás után oly következetesen elkövetkezik a kijózanodás és a nyugalom, miként tengeri vihar után tükörsimává lesz a mérhetetlen Oceán. Csak itt ott uszkál egy-egy hajóroncs, darabokra tört árboc, mint a rettenetes óráknak, a történeteknek, a gyászos multnak szomorú és néma emléke.

Egyetlen egy áramlat nem tud céljáig vergődni, ha néhol rombolással, a kultura fojtogatásával halomra dönti is a legszebb alkotásokat, nem pihen, nem nyugszik, mert célját még nem érte el. Zsákmánya még nem egész. Nem szoríthat vas marka közé minden emberi szívet, hogy onnan a vallás és erkölcsiség csiráját is kiszakítsa és mint zsarnok helyezkedjék el ama vár sáncain belül, melyet számító körültekintéssel háromezázadon keresztül épít és erősít álmodozó tekintettel. Ez a harc, mit Isten ellen folytat a gőgös ember, hamarabb vagy később, de a gyöngye leverésével fog végződni. Hanem a harcnak, a csatának meg vannak a sebesültjei és ezek kétszeresen érdemlik meg a szánakozást, hiszen egy rettenetes tévedésnek az áldozatai. Nem elvont fogalom, nem vallásbölcseleti tétel fejtegetése ez a néhány sor. Praktikus valami, minek korunkban minden helyen, így tehát nálunk is meg van az értelme és jogosultsága.

Hogyan? Egyszerűen csak úgy, hogy a negélyezett, vallástalanságával, erkölcsi botlásaival kérkedő alak nemcsak félművelt osztályokból kerülnek ki, hanem akad fölös számmal a kevesebb kvalifikációju iparos osztályban, sőt a föld népe között is.

Hol van, hol található meg elátszólagos rejtélynek a kulcsa? Honnan

szívja magába e két utóbbi osztály a vallási és erkölcsi visszaesés csiráit, hiszen közvetlen környezetében, szülő falujának határain belül aligha terem meg ez a bűzös növény, mert annak légköre épen izoláltsága miatt mentes az erkölcsi miazmáktól.

Igy kellene lennie, hanem az áramlat már jó ideje, hogy áttörte a védő korlátokat. Észrevétlenül átsöpört még a vidékek viskói fölött is és folyondárképen átnyalábolta a sziveket, melyek az első támadás visszaverésére gyengék valának. Fájdalom, ez az áramlat is az okosabbak és intelligensebbek szívére, lelkére keresztül, azoknak szívéből és lelkéből jutott az iparos osztálynak és föld népének a szívéhez, lelkéhez. Első sorban a szó, a szegény és minket vallási intézmény profnanálása vala a kezdet. A nép, az alsóbb osztály is a nyomasztó helyzet és sorsának mostohasága miatt jobban, vagy kevésbé eldurvult szívet hordoz kebelében. Nem lehet csodálni, ha egyeseknek, nem mondom általánosan, de oktan kotnyeleskedése, otromba lelkülete hatással van arra. Mit várjunk ott az egyszerű lelkektől, hol a műveltebb elem szavaival és példáival halomra dönti a hit és vallásosság épületeit?

Beszéljünk példákban. Tekintsük meg a vásár- és ünnepnapok megszentelését. Tekintsünk el a vallási okoktól,

A „Mezőségi Híradó” tárcája.

A muszáj-éneklés.

— A felsőbb leánynevelés köréből. —

Magyar-Szemle.

Egy tisztas öregur állított be a minap egyik szerkesztőségbe, hol szerény magam is az ollót forgatom. Ünnepies fekete ruhája élénk ellentétben állott azzal a tarka a baboskendővel, melylyel homlokát szorgalmasan törölte. Paklonszínű szakállának lengő szálai remegni látszottak a benső felindulástól. Dult vonásai drámát sejtettek. Rendőri tudósítónk szeméi kerekre nyilottak. Ő maga plajbászt hegyezett.

— Mivel szolgálhatunk? — kérde a szerkesztő.

— Uram, — mondá a komor jövevény. — én apa vagyok.

Ez egyszerű kijelentés mely benyomást tett kedélyünkre s ehhez képest a szerkesztőségi szolga karosszéket tolt alája. Az apa pedig folytatá:

— Igen, apa vagyok, bár koromat tekintve, nagypapa is lehetnék.

— Oh kérem, vigasztaltuk az apát.

— Tetszik tudni, későn nősültem. De az Ég nem fukarkodott kegyeivel; feleségem, aránylag rövid időközben, három leánygyermekkel ajándékozott meg.

A csodálkozás diszkrét morájával gratuláltunk a nagyapakülsejű apának.

— Igen, folytatá, három leányom van, mint annak a bizonyos Lear királynak, a kít bizonyosan ismerni méltóztatnak.

— Oh, van szerencsénk.

— Tessék elhinni, szép leányok, kivált a legidősebb, Kunigunda,

— Pompás neve van, konstátálta báli tudósítónk.

— Tizenhét éves mult. Igen, igen, mult. A felsőbb leányiskolát látogatja.

— Ah, ez nagyon dicséretes.

— Igen. Ez az én tragédiám.

— Megbukott?

— Meg, az énekből. Ötöst kapott. De milyen ötöst!

— Lehetetlen! S miért?

— Miért? Semmiért. Mert mollból-durba ment. Oh szegény, boldogtalan leányom kis Kunigundám!

Az öreg halkán zokogott, de viszont egy csatakürt hangos rivalgásával fujta az órát. Mikor arca a tarka baboszeb-kendőből valahogy ismét kibontakozott, részletesen előadta a tragikus ötös esetét. Leányának — mondá — abszolúte nincs zenei hallása s az énektanár mindazonáltal adáz dühvel énekre akarja oktatni. Két év óta üldözi a legválogatottabb zenei szekaturákkal, c, d, e, f, g, h, stb. Kunigunda egész nap kisírt szemekkel skálázott, hol egyszerűen, hol kromatikusán, de mindig hamisan. Ez egy félesztendeig tartott. A másik félesztendőben még iszonyubb követelésekkel lépett fel az énektanár. Kijelentette, hogy az iskolai matinéra be kell tanulnia azt a nem szokatlan dalt: *Képeddel alszom el...*

— Hallatlan!

— Persze, sehogy sem ment, — folytatá a kétségbeesett apa, — pedig nem kimél-

csupán az etikai szempontból vizsgáljuk, melyek az államot is kényszerítették, hogy a vallás intézményeit ne csupán elfogadják, de egyben büntesse is meg azokat, kik azok előtt meghajolni voltak szoktak.

Ethikai értelmét annak mindenki ismeri. A ki előtt rejtély ez a dolog, annak pár sorban úgy sem sikerülne oda nyujtanunk a kulcsot. Ne vesztegessünk hát erre sok időt. Csupán annak beismerésére szorítokozunk, hogy hol a vásár- és ünnepnap munkaszünetet nem tartja tiszteletben a tömeg, ott az a talapzat ingott meg, minek sziklaszilárdan kellene állania, a világgossága.

Honnan magyarázható mégis, hogy itt-ott van efajta jelenség? Könynyű ráakadni. Vagy a vallási közöny, vagy a vallási türelmetlenség és gyűlölség tüntet fel ilyen állapotokat. És ebben hibások a hatóságok is, melyeknek szigorú kötelessége lett volna, hogy az ország ide vágó törvényei felett őrködjének és lesujtsanak az ellene nem csakvétők, de céltudatosan tüntetőkre fejére. Akkor nem történnék meg minden vasárnap — nálunk is, máshol is, — hogy a keresztény világ ez ünnepén, annak isteni tisztelete alatt és templomai mellett káromkodó cselédek zavarják meg azt az összhangot, mit a kereszténység teremtet és mit a polgári hatóság, az állam és törvényei által szükségesnek ítélt.

Szövetkezzünk.

Folyó évi március 11-én olyan eszme megvalósítása mellett tömörült a mezősegi metropolisnak, Mocsnak közönsége, mi helybelieket és vidékieket egyaránt érdekel.

Fogyasztási szövetkezet létesítésére tömörült egy igen tekintélyes testület, hogy a jogos önérték elébbrevitelét és sok ano-

máliának megszüntetését kivívja maga részére. Mi csak helyeselni tudjuk a mozgalmat, minek eredménye az erő és egyede összehozása esetén mindenestre meglesz. Mocs községét elég erősnek ítéljük arra, hogy egy ilyen intézménynek önerejéből is létet tudjon adni. Ha e tekintetben mégis felemeljük szavunkat és az ügy kellő világításba helyezéséért pár szót szentelünk annak lapunkban, első sorban azért tesszük, hogy helybeliek és vidékiek egyaránt tisztá fogalmat nyerjenek a dolog lényegéről.

A már megalakított szövetkezeti bizottság pár nap múltával a Mocstra utalt községekbe is elküldi megkeresését a részvényjegyzések ügyében. Hogy helybeli és vidéki ember minden vonakodás nélkül a skrupulózitás teljes kizárásával és örömmel lehessen tagja a megalakulni szándékolat fogyasztási szövetkezetnek, jelen alkalommal, egész terjedelmében leközzöljük a „Hangya“ közp. fogyasztási szövetkezet igazgatóságának népszerű felhívását, Mi az ügyet teljes világításba helyezi. Ili még csak annyit jegyzünk meg, hogy a mocsai fogyasztási szövetkezet egy részvényének ára 20 korona és e tekintetben az előjegyzés, mi az alakuló gyűlés idejéig csak tájékoztatásul szolgál és erkölcsileg kötelez. A bizottság munkáját nagyban megkönnyítik helybeliek és vidékiek, ha az aláírni szándékolat részvényeket mihamarább előjegyzik. A kik a napokban aláírási ívhez nem jutnának — minden szomszéd község kap — azok szándékukat és a vásárlandó részvények számát szíveskedjenek Nagy Elek urral — Mocs — idejekorán tudatni.

A „Hangya“ felhívása eként szól:

Alakítsunk fogyasztási szövetkezetet!

Tudják-e kigyelmelek, hogy miért oly drága az élet? Hát csak azért, mert mégdrágán kénytelenek beszerezni azt, a mire szükségük van.

Mert hát honnét veszi a boltos a portékát? Ugye, hogy a kisvárosi kereskedőtől? A kisvárosi kereskedő pedig a nagyobb kereskedőtől, az a még nagyobbtól, amaz a legnagyobbtól és így tovább.

No lássák, hány ember kezén megy keresztül az a portéka, a míg a kigyelme-

tek kezébe kerül. Mindenik busásan nyerni akar rajta — a mit nem is lehet nekik rossz néven venni — s ezért fizetik kigyelmelek oly méreg drágán a lisztet, a petroleumot, a szeszt, a bort, a zsírt, a szalonnát s minden egyebet, a mi a házhoz kell.

A ki 200 korona árubevásárlást tesz egy esztendőben, ebből bizonyosan megtakaríthatna vagy harmincat, ha az első helyről szerezhetné be a szükségest. Már pedig ez nemcsak, hogy bőven fedezné az évi adóját, hanem ezen a pénzen még egyéb olyan hasznos dolgokat is tudna beszerezni, a mire most nem telik. A szegény ember — a ki csak keveset vásárolhat — bizonyosan megtakaríthat egy pár csizmára vagy egy jó téli gunyára valót. Tehát már az első esztendőben vissza kaphatja a befizetett üzletrész értékét.

De ez még nem minden. Egyik-másik boltos még meg is szaporítja a portékáit idegen anyagokkal, hogy busásabb hasznot huzzon belőlük. Nemcsak az izük rossz az efféle dolgoknak, ha ártalmas dolgokkal vannak hamisítva — a mi bizony megesik néha napján — hanem még betegek is lehetnek tőle kigyelmelek a familiájukkal együtt. Osztan fizethetik a doktort meg a patikát.

Igy volt ez eddig, de most már segíteni akarunk rajta, hogy másképp legyen.

Azt kérdezik kigyelmelek, hogy mi módon?

Lássák, épen ezt akarom megmagyarázni.

Egyedül bizony nem mennek kigyelmelek semmire. Hanem ha többen összeállnak, vagyis ha szövetkeznek egymással, akkor egyszerre többet hozathatnak maguknak mindenből, nem kell közvetítőktől vásárolniok s egyenest ahhoz fordulhatnak, a ki a szükséges dolgokat termeszt vagy fábrikálja. Ily módon nemcsak sokkal olcsóbban juthatnak azokhoz, hanem még valódi, jó minőségben is kaphatják meg a kívánt cikkeket.

Alakítsanak hát kigyelmelek fogyasztási szövetkezetet. Nem olyan nehéz dolog az, mert megalapította Károlyi Sándor gróf ő kegyelmessége a „Hangya“ című országos központi szövetkezetet, melynek az a

tem sem költséget, sem fáradságot. Egy tucat házi énektanárt fogadtam fel melléje, de mindegyik megszökött, mikor Kunigunda ahhoz a passzushoz ért: *Kimondhatatlan az, mit érte szenvedek...* Itt ugyanis a kis ártatlan rendszerint durba ment át a mollból s kérem, ebből a csekélységből azok a makacs, önféjű muzsikuskok kázust csináltak. De milyen kázust! Azt hittem, kifogok rajtuk. Elvittem leányomat Maleckynéhez, Dévay Jankához, sőt, — Isten bocsáss, — Passy Cornélhoz. Oh, uraim, azóta csakugyan kimondhatatlan az, mit érte szenvedek, mollban és durban. Az énektárnók ugyanis kiméletlenül elutasították szegény Kunigundámat. Végső elkeseredésemben már a zene akadémiaának operai osztályára is gondoltam, de ettől a feleségem tartott vissza. Ott — mondá ijedten — még operaénekesnőt csinálnak belőle... Ez megdöbbenett. Hátha felleptetik! Hátha kifütyülik! Oh, uraim, nem könnyű dolog apának lenni, legkevésbé pedig azóta, mióta az ének

köteles tantárgy a felsőbb leányiskolában.

Mindnyájan néma meghatottsággal hallgattuk az apai keserv e szokatlan kifakadását.

— Uraim, — mondá kezeit tördelve, — segítsenek egy ősz apa kimondhatatlan szenvedésein. Mit tegyek azzal az énekszarnokkal? Kinos csönd következett, melyet az operatüdösítő diadalmas hangja szakított meg.

— Meg van! — kiáltá, vigye el Kunigunda kisasszonyt egy gégespeciálistához.

— Hát azok is tanítanak énekelni?

— Dehogy, hanem adasson magának bizonyítványt arról, hogy leányának idült gégehurutja van.

— Ah!

Ennek alapján a tisztí főorvos közbenjöttével bizonyosan felmentik az éneklés alul.

— Bizonyosan?

— Mint a halál. Az éneklésben nem a muzsikuskok, hanem a gégeorvosok kompetensek — Wagner Richárd óta.

— Brávó, megyek sietek. Hol egy gége orvos?

Re sem várta a választ, hanem rohant és énekelte utcahosszat vig polka-tempóban, vegyesen mollban és durban: *Képeddel alszom el.*

* * *

Néhány nap múlva ismét találkoztam vele. Csupa moroly és derű volt.

— Nos, kérdem, — volt a gégeorvosnál?

— Meghiszem azt.

— Adott bizonyítványt?

— Még többet!

— Ohó!

— Ugy van! Megkérte Kunigunda kezét

— Brávó!

— Azóta csak hallaná, milyen vigan éneklí Kunigunda: *Képeddel alszom el.*

— Mollban vagy durban?

— Vegyesen. Pá! Képeddel alszom el.

Luczián.

dolga, hogy jó tanácsot meg utbaigazítást adjon kegyelmeteknek, meg hogy egyik emberét kiküldje a megalakuláshoz, berendezze a boltjukat, ellássa a szövetkeztiket a legjobb és legolcsóbb portékával.

Mire való hát a tétovázás?

Csak írják oda a nevüket bátran kigyelmetek arra az ivre, a melyet a kezükbe adnak, meg azt is jegyezzék oda, hogy hány üzletrészt akarnak venni. A ki szegény, az csak egyet írjon, a jobb módú többet, mert így dukál. Minél több a tag és minél több az üzletrész, annál erősebb a szövetkezet, tehát arra kell törekedni, hogy sok tag sok üzletrészt jegyezzen. A ki be nem lép a szövetkezetbe, az nem vásárolhat semmit a szövetkezet boltjába, az csak vásároljon ezután is másutt, drága meg rossz portékát.

De várjunk csak. Tudják-e kigyelmetek, hogy mi az üzletrész? No hát, olyan irás az, a mely a befizetett pénzről szól s úgy jövedelmez, mintha takarékpénztárba tennék a pénzt. Mert a mellett, hogy kigyelmetek tulajdona, még négy percentet kamatozik is. És mindennek a hegyibe még jussuk is van hozzá, hogy a szövetkezetnél a legolcsóbban vásárolhassák be a legjobb holmit. Mégpedig nemcsak az élelmi szereket, vagyis lisztet, zsírt, szalonnát, kását, ecetet, sört, bort, szeszt stb., hanem a korpát, takarmányt, vetőmagot, vasneműeket, műtrágyát, gépeket és szerzőmokat is, szóval mindent, a mire a gazdának és iparosnak szüksége lehet.

Nemcsak a tagoknak lesz hasznuk, de haszna lesz ebből a szövetkezetnek is, ez a haszon azonban szinte a tagok közt lesz kiosztva minden évben, a szerint, hogy ki mennyit vásárolt. Tehát olcsóbban is fognak vásárolni s ezenkívül a haszonban is fognak osztozkodni, a mit eddig a közvevitők vágtak zsebre.

Egy üzletrész lehet 10—20—30—40—50 korona, vagyis olyan összeg, melyet 2—3 hónap alatt minden tag könnyen befizethet. Alá kell írni annyi üzletrészt, a mennyivel egy jóra való boltot be lehet rendezni. Kiseb helyen elég e célra 3000 korona, nagyközségben több kell, mert ott nagyobb bolt szükséges. Az üzletrészek befizetésével célszerű sietni, mert minél előbb fizetik be azokat, annál előbb megnyitható a bolt.

A belépési díj 40 fillér üzletrészenként, de ez nem az aláírás alkalmával, hanem akkor fizetik, mikor a szövetkezet megkezdí működését. Ne gondoljuk ám, hogy ezt idegen emberek veszik el, ez a pénz ott marad a szövetkezeti pénztárban s ebből fedezik a berendezkedési kiadásokat.

A vezetőséget, vagyis az igazgatókat szintén kigyelmetek választják meg a saját közgyűlésükön. Csak arra vigyázzanak, hogy csupán becsületes, megbízható okos és írástudó és főképp becsületes ember kerüljön oda, a ki a szövetkezetnek Judása sohasem lesz. Szövetkezetük dolgaiba idegen embernek nincs jussa beavatkozni, itt mindent maguk intéznek a legjobb belátásuk szerint. Utbaigazítással, segítséggel és jó tanácsal a „Hangya” mindig szívesen és ingyen szolgál. Attól ne féljenek, hogy nem értik az üzleti dolgokat megtanulják azt nagyon könnyen s csakhamar tudni fogják az árubeszerzésnek minden csinját-binját, éppen úgy, mint a kereskedők.

Lássák kigyelmetek, mennyi jóban részesülnek az ilyféle szövetkezés által. Ne elégedjenek hát meg azzal, hogy egymaguk írják oda a nevüket arra az ivre, hanem beszéljék rá a szomszédot is, hogy annak is jusson az áldásból. Mert csakis akkor boldogulhatunk, ha egymást tanítjuk, támogatjuk és felvilágosítjuk.

Ha 100 tag aláírta a tagsági törzskönyvi ívet, akkor a szövetkezetet már meg lehet alakítani. Az írni nem tudók kezük X vonásával jelzik belépésüket. De ki nevüket aláírja, saját nevét is oda írja, az aláírási ív „Megjegyzés” rovatába. Tagok a szomszéd községekből is felvehetők, mert minél több a tag, illetve vevő, annál jobban virágzik a szövetkezet. Ha valamelyik szomszédos községből 100-nál több tag jelentkezne, ott fióküzletet lehet nyitni.

Hogy hol legyen a bolt és ki legyen a boltos, azt a szövetkezet igazgatósága fogja meghatározni. Legcélszerűbb, ha a boltost a községi lakosok közül választja az igazgatóság. Az illető tudjon írni és számolni, legyen becsületes ember és legyen némi kauciója is, hogy a mennyiben visszaélést követne el, a szövetkezet ne károsodjék. Az illető egyént aztán elküldik valamelyik más szövetkezeti boltba 3—4 hétre, hogy a boltosságot megtanulja. Az ezzel járó csekély költség felét viseli a „Hangya”, másik felét pedig az illető, vagy az őt kiküldő szövetkezet fizeti. Mire az üzletrészek befizettettek s a bolt berendeztetik, a boltos is megtanulja mester-ségét.

A „Hangya” központi fogyasztási és értékesítő szövetkezet az alakulás után kiküld a szövetkezethez egy szakértőt, ki összeírja azokat a háztartási és gazdasági cikkeket, melyekre a közönségnek szüksége van. Mikor aztán ezek — a szövetkezet által már megrendelt — cikkek oda szállíttatnak, a szakértő újra kijön a községbe, berendezni a boltot s készen, berendezve átadja a szövetkezetnek.

A szövetkezet tagjai a tojást és baromfit is értékesíthetik a budapesti központ útján és nem kénytelenek azt potom áron kofáknak elvesztegetni.

Ha a szövetkezeti bolt megnyílik, azt fogják mondani kigyelmetek, hogy kár volt a fogyasztási szövetkezetet már előbb meg nem alakítani, mert hiszen minden ember szép summa pénzt megtakarít, a ki a szövetkezeti boltban vásárol.

No de jobb későn, mint soha! Tehát csak rajta, alakítsák meg a fogyasztási szövetkezetet!

Azok, kik ezt ajánlják kigyelmeteknek nem olyan népbolondítók ám, kik talán már kigyelmeteket is rászedték a szövetkezéssel, sőt talán pénzt is kicsaltak kigyelmetektől. A Magyar Gazdaszövetséget a nép igaz barátai alakították abból a célból, hogy a földmivelők érdekeit, boldogulását előmozdítsák. Ne legyenek tehát bizalmatlanok a Magyar Gazdaszövetséggel szemben, hanem fogadják el bátran azt a segítő kezet, melyet feléjük nyújt!

A ki előzetesen aláírja is az ívet, az alakuló közgyűlésen töröltetheti nevét, ha a központ kiküldöttjének magyarázata után a szövetkezet tagja lenni nem akar.

A ki szereti felebarátait, az ezt az írást tovább adja!

A „Hangya” a Magyar Gazda szövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete igazgatósága:

Károlyi Sándor gróf, elnök, v. b. t. t. Bernát István dr., közgazdasági író, a Magy. Gazdaszöv. igazgatója. Bujanovics Gyula, orsz. képviselő. Forster Géza, az O. M. G. E. igazgatója. Förster Aurél dr., földbirtokos. Ivánka Oszkár, cs. és kir. kamarás. orsz. képvis. Machovich Gyula dr., plébános; pápai kamarás. Mailáth József gróf, főr. tag. Makfalvay Géza, földbirt. Palavicini Ede örgróf, v. b. t. t. Semsey László, orsz. képvis. Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. titkára.

Ügyvezető igazgató: Balogh Elemér.

Felügyelő bizottsága:

Zselénszky Róbert gróf, elnök, orsz. képvis. Rubinek Gyula, orsz. képvis., az O. M. G. E. ügyv. titkára. Nérey Ödön, Gazdák Bizt. Szövetk. vezérig. Scitovszky János, orsz. képvis. Végh Jenő, az Orsz. Közp. Hitelszöv. ellenőre.

HIREK és VEGYESEK.

Emlékeztető.

Szombat, április 8. Dénes pk. Vasárnap, április 9. Bőjt. 5. vas. Hétfő. április 10. Ezechiél. Kedd, április 11. Leo p. Szerda, április 12. Gyula p. Csütörtök, április 13. Hermengild. Péntek, április 14. Fájdalmas sz. Tibor, Szombat, április 15. Anasztázia.

Vásárok: április 10. Kolozs, április 11. Teke, április 17. Mocs.

— **A mezőség—szamosújvári** vasuti csatlakozás tervbe vett új vonalának kiépítése a mely aránylag az egész Mezősége nézve sok tekintetben centrumot képező s az utóbbi időkben szembetűnőleg föllendült Mocsvidék és a szamosvölgyi magyar-örmény kereskedelmi város között állandó, élénk szellemi és üzleti érintkezést létesítend, az országos politikai helyzet várva várt megszilárdulása után méltán remélhetőleg szintén a mielőbb megvalósulandó közúthajók sorába jut és hivatva leendő Közép-Erdély közlekedési hálózatát az északi csatlakozások irányában, főleg személy forgalmi, de egyéb közérdekek szempontjából is, a legcélszerűbbnek látszó módon kiegészíteni a mi szerintünk közszükségletet képez!

— **Meghlvó.** A mocsai áll. el. népiskola növendékei f. évi április hó 11-én d. e: 10 órakor, az 1848-iki törvények szentesítésének emlékére tanítóik vezetése alatt, emlékműpélyt rendeznek, mely ünnepélyre az érdeklődőket tisztelettel meghívom. — Program: 1. Hymnus. Két szólamra éneklük a III.—VI. oszt. növendékek. 2. Megnyitó beszédet mond: Főtiszt. Orbán Ferencz gond. tag. 3. Hymnus. Kölcséytől. Szavalja: Ferenczi Anna IV. oszt. tan. 4. Magyarország. Pósa Lajostól. Szavalja: Kovács Margit IV. oszt. tan. 5. Ébresztő. Bajza Józseftől. Szavalja. Bothezán János VI. oszt. tan. 6. Szeresd hazádat. Léway Sándortól. Szavalja: Szabó Lenke IV. oszt. tan. 7. Szózat. Kriza vadrózsáiból. Szavalja: Rosmann Margit III. oszt. tan. 8. Felolvas. Benczédi János ig. tanító. 9. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Szavalja: Varga Márton V. oszt. tan. 10. Hymnus. Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Blága Otti IV. oszt. tan. 11. Magyar vagyok. Pósa Lajostól. Szavalja: Mihály Endre III. oszt. tan. 12. Árpád sirja: Tóth Kálmántól. Szavalja: Balogh Zsiga IV. oszt. tan. 13. Szózat. Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Lévi Róza V. oszt. tan. 14. Bezáró beszédet mond. Főtiszt. Orbán Ferencz gond. tag. 15. Szózat. Két szólamra éneklük a III.—VI. oszt. növendékek. Mocs, 1905. április 3-án. Benczédi János ig. tan.

— **Tekejáték verseny.** A Mocsai-Kaszinó érdekesnek ígérkező szórakoztatást szerez

a husvétii ünnepek alkalmából tagjainak és az érdeklődő közönségnek. Tekejáték-versenyt rendez, mi ünnep első napján a szokásos délelőtti isteni-tisztelet végeztével kezdődik és másodnapján délutáni 6 órával zárul. A versenyt-rendező bizottság mindent elkövet, hogy azt mi. el vonzóbbá és érdekesebbé tegye. Annyit előre mondhatunk, hogy ez az első tavaszi időtöltés igen kedélyesnek ígérkezik. Annyi kiszívargott, hogy a nyeremény is alkalmi lesz. Talán épen bárány, melyet a szerencsés nyerő igazi deliciával fogyaszthat el. Ha sajnálna az ezzel járó kegyetlenséget elkövetni, piros szalagot, zörgőt vagy csengőt köt a nyakára — már mint a bárányéra, — s az ártatlan kis szelid jószág urí tágas vagy szűk udvarán egykedvűen fog legelészni és ugrándozni boldog tulajdonosa gyönyörűségére.

--- **Felhívás.** Bizonyára mindenki előtt ismeretes az a mozgalom, melyet f. évi március 11-én indítottunk. Célunk Mocs székhelylyel egy fogyasztási szövetkezet megalakítása, hol házi szükségleteinket minden időben lehetséges legjutányosabb áron szerezhessük be. Ezt a célt csak úgy érhetjük el, ha mentől többen tömörülünk, ha minél több részvényt jegyzünk, hogy a szövetkezeti boltot első minőségű, minden szükséges dolgokkal berendezhessük. Egyelőre tapogatóznunk, puhatolózunk, kísérleteznünk kell. Ép ezekből bocsátjuk ki ez ívet, hogy annak széthordozása után biztos adatot nyerjünk, ha lehetséges-e körünkben a végleges megalakulás? Az e célból tartott előzetes értekezlet a részvények árát a lehető legkisebb összegben — 20 koronában állapította meg, hogy ne csupán a vagyonosabb, de a szűkösebb viszonyok között élők is tagjai lehessenek ez üdvös intézménynek. Ezzel szemben áll az a feltétel, hogy nagyobb háztartások tulajdonosai, tehetősebbek minden bizonynyal több részvényt jegyeznek. Csakis ez alapon valósulhat meg a mindnyájunk által üdvösnek ítélt eszme, a fogyasztási szövetkezet létrehozása. Tisztelettel kérem, szíveskedjék nevét és a venni szándékolt részvények számát ide jegyezni. Minden félreértés kikerülésére megjegyzem, hogy ez aláírás csak erkölcsileg kötelez és az alakuló közgyűlés idején bárki — kellő okadatolás után — nehézség nélkül visszaléphet. Az eszme felkarolását az alakítandó szövetkezet és mindnyájunk érdekében tisztelettel kéri Nagy Elek, a szöv. bizottság elnöke. — A szövetkezeti bizottság elnökének felhívását egész terjedelmében közöljük. Helyben most folynak az aláírások, pár nap multával vidékre is szétküldik az aláírási íveket.

— **Vizsga.** A mocsii állami elemi népiskolával kapcsolatos gazdasági és ismétlő iskola évváró vizgálatait f. évi április 1-én tartották meg. Terhes feladatot oldott meg a tanítótestület — Benczédi János ig. tanító, Szabóné, Vitályos Mária és Benedek Endre, kik lelki ismeretes igyekezettel hasznosították olyanná a sok tekintetben terhes anyagot, hogy illő dolog az elismerés nyilvánítása. A tanító-testület minden idejét lefoglalja a három csoportra osztott mindennapi tankötelesek oktatása, és mégis tetemes időt szakítottak — az eredményből ítélve szakítaniok is kellett — a gazdasági és ismétlő iskolások képzésére is. Gyermek, kik bármi okból nem látogathatták a mindennapi iskolát, az ismétlő, illetve gazdasági oktatás alatt bevezetést nyertek az írás és olvasás világában. Rómán ajku növendékek, kik beiratásuk alkalmával alig tudták megmondani nevüket magyarul, a vizsgán magyarul számoltak, olvastak, beszéd- és értelemgyakorlatokat végeztek. Az ismétlők gazdasági, háztartási, a polgári életben szükséges dolgokról nyertek lelkiismeretes oktatást. Szóval: eredményes volt a rövid tanidő, minek Orbán Ferencz, mint vizsgáztató elnök, vizsga végén is kifejezést adott. Elismeréssel jegyezzük fel hírlapunk hasábjára is.

--- **Elrabolt gyermek.** A m. államvasutak aphidai állomásán a napokban izgató esemény játszódott le; a hely és az idő melyben az esemény történt oly gyors tempóban végzett az eseményekkel, hogy az álmélkodó utasok amikor magukhoz tértek, már csak szerzett benyomásaik felett tünődhettek. A Predeál felől érkező személyvonatról egy fiatal uri osztályhoz tartozni látszó hölgy egy 8-9 éves kis fiúval *Apahidán* leszállott a vonatról és be mentek az állomás III. oszti. várótermébe, hogy a Szamosvölgyi vasút reggeli személyvonatát bevárják, amelyen a nő a gyerekkel állítólag *Bonchidára* akart tovább utazni. E közben megtelt a váróterem is utasokkal és a nagy mozgásban egyszer csak óriási sikoltás tört meg a csendet: „*Elrabolták a gyermekemet.*” Mozgás, futkosás támadt az utazó közönség között: a II. osztályu váróteremből is többen rohantak, miközben egy parasztember karján a gyermekkel kirohan a váróteremből és az állomás előtt várakozó kocsira felteszi, amelyben már két fekete ruhás ur ült és és gyorsan elvágatnak. Amikor a kis fiút kísérő nő utánok rohant, a kocsit már messze robogott és valószínűleg Kolozsvárra vitték az anyjától megszöktett kis fiút. A nő zokogva visszatért az állomásra és a csendőrség közbejöttével igyekezik gyermekét visszahozni. Sem a nő, sem a férfiak kilétét megállapítani nem lehetett, de valószínű, hogy az egyik fekete ruhás férfi apja volt a gyermeknek, aki azonban csak így erőszakkal tudta elválni élő feleségétől a gyermeket elvenni.

--- **A csodaóra.** Párisban a minap fejezt be Leori órás egy arany zsebórát, a melynél csodásabb nem igen van a világon. Huszonnégyféle komplikációja van az óra szerkezetének, 975 darabból áll és 7 évi munkájába került a mesternek. A diszkrétén cizellált aranyóra, mutatja a napokat, az éveket, a hold változásait, az időszakokat, a napfordulókat, az éjnap-egyenlőséget, a világ nagy városainak óraállítását, a nap nyugtát és keltét. Van a csodaórának kronografja, perc és óramutatója, két ütőszerkezete, amely minden negyedórán játszik. Belső lapja alatt van az égboltozatot ábrázoló külön óralap a amelyen 350 arany szemecske képezi a csillagok állását úgy déli, mint az északi földgömbön. Van még egyéb szerkezeti csodája ennek az órának, amely így valószínűleg a világ legkomplikáltabb zsebórája.

Dróttal szőtt menyegző-nádfonat

jutányos árban kapható

Janovits Salamon kereskedésében

Mocs on.

Hirdetések

olcsó árban felvételnek

TELEFON 101. SZÁM.

ADI ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁSZ

MAROS-VASÁRHELYT, FÖTÉR 7. SZÁM.

Szíves tudomására hozom t. megrendelőim és üzletbarátaimnak, hogy

KÖNYVNYOMDÁMAT

a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen újonnan berendeztem.

Midőn ezen körülményt tisztelt megrendelőim szíves tudomására hozom, kérem további nagybecsű támogatásukat jövőre is

Megrendelésre gyorsan és izléselesen készit:

Esküvői-, bál- és alkalmi meghívót diszes kivitelben. Névjegyek-, táncrendek- és eljegyzési kártyák a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

„Székelység”

SZÉKELYTANÚGY

SZÉKELY VILÁG

„Mezőségi Híradó”

KIADÓHIVATALA.

Állandó raktár:

Községbiráskodási-, körjegyzői, halottkémi-, iskolai- és a róm. kath. lelkészi hivatal részére szükségrendő nyomtatványokból.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Nyomatott Adi Árpád könyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.

IskolaAlapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár @ Fundația pentru Școală BCU Cluj